

15/03/2015

נייר עמדה – יישום הרפורמה בבריאות הנפש

הסתדרות הפסיכולוגים בישראל (הפ"י), כגוף המקצועי המייצג את הפסיכולוגים מכלל תחומי המומחיות (התפתחותית, חינוכית, קלינית, שיקומית, רפואית ותעסוקתית), מתריעה כי המתווה הנוכחי של הרפורמה בבריאות הנפש, לוקה בחסרים שעלולים להביא לתוצאה הפוכה ממטרות הרפורמה, קרי פגיעה במטופלים ובשירותי בריאות הנפש. כמו כן, עלולה להיגרם פגיעה במטופלים ובכלל העובדים בבריאות הנפש.

למרות הקריטיות הכרוכה ביישום הרפורמה, נראה שהיא מיושמת מבלי שהדבר נבחן כלל איתנו- "הסתדרות הפסיכולוגים בישראל" – הגוף המקצועי המייצג את כלל הפסיכולוגים בישראל ואת אלו העובדים בבריאות הנפש, בפרט. במתכונתה הנוכחית, הרפורמה מכוונת לקיצור משך הטיפול הנפשי הניתן והגדלת "שומרי הסף" מתחום הרפואה שאינם בעלי הכשרה בטיפול נפשי, תוך צמצום שיטות הטיפול ופגיעה כמעט ודאית באיכות הטיפול בשל ההשלכות המשמעותיות הצפויות על האבחנות ועל הטיפול שיינתנו. בנוסף, קיים חשש חמור לפגיעה בתהליך ובאיכות ההכשרה של מטופלים – פסיכולוגים ועובדים סוציאליים, מה שיגרום למחסור במטופלים ולמצוקה קשה בעתיד הלא רחוק. מניסיון רב ומצטבר במדינות אחרות, צמצום הטיפול הנפשי ופגיעה באיכותו, מובילים להחמרת הסימפטומים הנפשיים באוכלוסייה ולפתרונות שעלותם גבוהה בהרבה מהמצב כיום. מבחינה כלכלית, טיפול נפשי ברמה הולמת והשקעה בטיפול נפשי מונע הם הדרך המכובדת והזולה ביותר למדינה לאורך זמן. על מנת למנוע מצב של בכייה לדורות, מצב של פגיעה בלתי הפיכה באזרחי מדינת ישראל ובציבור המטופלים במערך בריאות הנפש, יש, למיטב הכרתנו, לבצע בדחיפות את הצעדים הבאים:

1. הגדרת תקציב הרפורמה המועבר לקופות החולים לטובת בריאות הנפש בצורה ייעודית שלא תאפשר שימוש בו לצרכים אחרים וכן מימוש ההבטחות ארוכות השנים שניתנו לציבור המטופלים בבריאות הנפש ולציבור הרחב להוספת תקציב לתחום בריאות הנפש.
2. הבהרת עתידם התעסוקתי של הפסיכולוגים העובדים בתחנות הממלכתיות לבריאות הנפש והסדרת מצבם התעסוקתי של כלל נותני השירותים בתחום בריאות הנפש העובדים בשירות המדינה ובשליחותה (עובדי משרד הבריאות וגופים נלווים לו, כגון: עמותות, אגודות וקרנות שונות).
3. קביעת תקינה מחייבת לכל מקצועות בריאות הנפש בכל רחבי הארץ, הכוללת תקנים מוגדרים למתמחים בפסיכולוגיה ולפסיכולוגים מומחים ומדריכים, עם מקדם שינוי מותאם לגודל האוכלוסייה וצרכיה, בתמהיל שיאפשר מתן מענה מקצועי יעיל לכלל אזרחי המדינה. כמו כן, קביעת מחירים מינימאליים שקופות החולים תתחייבנה לשלם לנותני השירותים.
4. התחייבות קופות החולים להכשרת המתמחים בפסיכולוגיה על-פי דרישות הועדה המקצועית. בין היתר, על-ידי הקצאת זמן להדרכת המתמחים.

5. הצבת סטנדרטים מקצועיים, הכוללים שמירה קפדנית על הסודיות הרפואית של המטופלים והגדרת נהלים להעברת, שמירת ומורשי החשיפה למידע בתוך הקופות השונות ברמה הרגולטורית (כחלק מחוק זכויות החולה ומכללי האתיקה של הפסיכולוגים).
6. הגדרת סל שירותים מחייב לטיפול איכותי בדגש על אמות מידה לפסיכותרפיה (בין היתר, משך הטיפול, סוג הטיפול והכשרת נותני השירות), והעדפת פעולות מניעה.
7. מתן מענה טיפולי לכל אדם הסובל ממצוקה נפשית, ללא צורך באבחנה פסיכיאטרית וללא קשר למקום מגוריו ולמצבו הסוציו-אקונומי, על-פי החלטה של איש בריאות הנפש (ולא "שומר סף" שאינו מהתחום). לצורך כך ובין השאר נדרש פרסום ברבים של שירותי בריאות הנפש העומדים לרשות המבוטח, מיקומם והכשרתם של נותני השירותים.
8. הרחבת סל השירותים הפסיכולוגיים כך שיכלול גם את האוכלוסיות הזקוקות לטיפול רפואי, שיקומי, תעסוקתי וחינוכי, תוך הקצאת תקציב ייעודי לצורך כך ותקינה לעובדים מקצועיים והתמחויות בתחומים השונים (פסיכולוגיה רפואית, שיקומית, תעסוקתית וחינוכית, לפי הנדרש).

אנו מבקשים מהגורמים האחראיים במשרד הבריאות התייחסות ומענה דחוף לנייר עמדה זה.

על החתום:

יו"ר וחברי הוועד המרכזי

הסתדרות הפסיכולוגים בישראל